

Udskriftsdato: 14. december 2025

2018/1 LSF 45 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af jernbanelov (Master til brug for mobil- og internetdækning i tog)

Ministerium: Transport-, Bygnings- og Boligministeriet

Journalnummer: Transport-, Bygnings- og Boligmin., j.nr.
2018-3568

Forslag

til

Lov om ændring af jernbanelov

(Master til brug for mobil- og internetdækning i tog)

§ 1

I jernbanelov, jf. lov nr. 686 af 27. maj 2015, som ændret ved § 2 i lov nr. 658 af 8. juni 2016, § 21 i lov nr. 285 af 29. marts 2017 og i lov nr. 1558 af 19. december 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 30, *stk. 2, nr. 6*, ændres »sikringsanlæg, eller« til: »sikringsanlæg,«.
2. I § 30, *stk. 2, nr. 7*, ændres »grundvand.« til: »grundvand, eller«.
3. I § 30, *stk. 2*, indsættes som *nr. 8*:
»8) nyanlæg, ændring eller vedligehold af master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog.«
4. I § 38, *stk. 1*, indsættes efter »eksisterende baneanlæg«: », master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog i tilknytning til baneanlæg«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2019.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at bemyndige transport-, bygnings- og boligministeren til at kunne ekspropriere og foretage forundersøgelser i forbindelse med anlæggelse af master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog.

Den 14. januar 2014 indgik den daværende regering (Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Radikale Venstre), Dansk Folkeparti og Enhedslisten en aftale om en moderne jernbane – udmøntning af Togfonden DK. Med aftalen blev det bl.a. besluttet, at der skulle sikres god internetdækning i alle tog på hele statens jernbaneanlæg med henblik på, at passagererne bl.a. skal kunne anvende toget som en fuld funktionsdygtig arbejdsplads.

Der er efterfølgende med aktstykke nr. 9 af 13. oktober 2016 afsat 101,0 mio. kr. (2016-pl) med henblik på at sikre størst mulig forbedring af brugeroplevelsen ved god mobil- og internetdækning i tog via investeringer i radiomaster langs jernbanen samt fibernet til transmission og teknikhytter. Beløbet er øremærket til den infrastrukturudbygning, som Banedanmark skal gennemføre, mens teleoperatørerne afholder udgifterne til radioudstyr og driften heraf. Beløbet er efterfølgende blevet indbudgetteret på finansloven.

Det overordnede projekt består af tre hovedelementer, der er indbyrdes afhængige: 1) Indbygning af signalforstærkere fra teleoperatørerne i DSB's tog, 2) indbygning af WiFi-system for datatransmission i DSB's tog, samt 3) forbedret mobil- og internetdækning langs Banedanmarks jernbaneanlæg. Teleoperatørerne investerer sammen med DSB i installation af signalforstærkere i DSB's tog. Yderligere investerer DSB også i installation af multioperatør wifi-løsning i DSB's tog. Banedanmark gennemfører udbygning med master og dertilhørende teknisk udstyr, mens teleoperatørerne investerer i antenner og tilhørende radioudstyr.

Uden hjemmel til ekspropriation og forundersøgelser, skal arealerhvervelse og forundersøgelser ske på baggrund af frivillige aftaler med lodsejerne. Dette gør processen særdeles vanskelig og resulterer i både væsentlige forsinkelser af dele af projektet, og at det samlede projekt bliver mangelfuldt, fordi der ikke kan opnås godkendelse til at opsætte enkelte master. Da dette indebærer, at der opnås dårligere mobil- og internetdækning end forudsat, indføres der med lovforslaget hjemmel til, at Banedanmark kan foretage forundersøgelser og ekspropriere til etablering af master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog langs banenettet.

Med lovforslaget skal det således sikres, at der skabes hjemmel til at kunne ekspropriere de nødvendige arealer til brug for projektet, herunder udføre de forundersøgelser m.v., der er nødvendige herfor.

Hjemlen er dog ikke alene tiltænkt det beskrevne projekt, men vil også kunne anvendes, hvis der i relation til nye jernbaneanlæg er behov for at etablere master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog, eller hvis den eksisterende dækning langs eksisterende jernbaneanlæg ændrer sig således, at der er behov for at etablere yderligere master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Ekspropriation

2.1.1. Gældende ret

Af grundlovens § 73 fremgår det, at ejendomsretten er ukrænkelig, og at ingen kan tilpligtes at afstå sin ejendom, uden hvor almenvellet kræver det. Afståelse kan kun ske ifølge lov og mod fuldstændig erstatning.

Det følger af § 30, stk. 1, i jernbanelov, lov nr. 686 af 27. maj 2015 (jernbaneloven), at transportministeren (nu transport-, bygnings- og boligministeren) til statslige anlæg, når det er nødvendigt af hensyn til almenvellet, kan iværksætte eller, for så vidt angår ikkestatslige anlæg, tillade, at anlægsmyndigheden iværksætter ekspropriation til de formål, der er nævnt i stk. 2.

I medfør af jernbanelovens § 30, stk. 2, kan ekspropriation i henhold til stk. 1 ske til 1) nyanlæg af jernbaner, 2) udvidelse eller ændring af eksisterende jernbaneanlæg, 3) nyanlæg, udvidelse eller ændring af veje i forbindelse med anlæg efter nr. 1 og 2, 4) sikring og regulering af færdslen ved krydsninger mellem veje og jernbaner, 5) vedligehold af jernbaneanlæg, nødvendige supplerende foranstaltninger og fyldtagning, 6) foranstaltninger af hensyn til udnyttelse, betjening, sikring, synlighed og drift på hensigtsmæssig måde af de anlæg, der er nævnt i nr. 1-5, herunder til etablering af fornødne adgangsveje, arbejdsarealer, garager, værksteder, administrationsbygninger, signaler, kørestrømsanlæg og sikringsanlæg, eller 7) klimarelaterede afværgeforanstaltninger, herunder ved etablering af regnvandsbassiner, kontrollerede oversvømmelser og etablering og vedligeholdelse af dræn og afvandingsanlæg samt sikring af grundvand.

De formål, der kan eksproprieres til i overensstemmelse med grundlovens § 73, er således klart afgrænset i jernbanelovens § 30.

2.1.2. Transport-, Bygnings- og Boligministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Af hensyn til at sikre, at der kan skabes god mobil- og internetdækning i alle tog på statens jernbaneanlæg med henblik på, at passagererne bl.a. skal kunne anvende toget som en fuld funktionsdygtig arbejdsplads, og på baggrund af, at det har vist sig, og ved eventuelle fremtidige projekter kan vise sig, vanskeligt at erhverve arealer til brug for dette formål, foreslås der skabt hjemmel til at kunne ekspropriere arealer til nyanlæg, ændring eller vedligehold af master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog.

Med den foreslåede tilføjelse til jernbanelovens § 30, stk. 2, skabes i overensstemmelse med grundlovens § 73 en lovhjemmel til ved ekspropriation at kunne erhverve de øvrige fornødne arealer og rettigheder til etablering af master og dertilhørende tekniske anlæg. Ekspropriation vil kun ske, hvis det er nødvendigt at erhverve de pågældende arealer m.v. enten midlertidigt eller permanent for at kunne gennemføre anlægsprojektet.

Ekspropriationerne i henhold til lovforslaget vil ske efter reglerne herom i den gældende jernbanelov. Det betyder, at enten Kommissarius ved Statens Ekspropportioner i Jylland eller på Øerne, afhængig af placeringen af den enkelte mast og dertilhørende tekniske anlæg, foretager en tilbundsående prøvelse af, om den enkelte ekspropriation er nødvendig. Kravet om, at ekspropriationen skal være nødvendig er udtryk for, at det almindelige proportionalitetsprincip skal være opfyldt. Tvangsmæssig afståelse af ejendom kan således ikke gennemføres, hvis det, der tilsigtes med ekspropriationen, kan gennemføres på en for grundejeren mindre indgribende måde.

Hvor nye antennepositioner vil give væsentlig forbedring af mobil- og internetdækningen for togpassagerne vil Banedanmark prioritere at finde placeringer til netudbygning på egne arealer.

For så vidt angår den allerede planlagte udbygning af mobil- og internetdækningen langs jernbanen, er kun ca. 37 procent (24 ud af 65) af de mastplaceringer, som Banedanmark forventer at tage i brug, på

Banedanmarks egne arealer. Den dækningsmæssige konsekvens, hvis der alene skulle anvendes Banedanmarks egne arealer til projektet, ville således svare til, at kun godt en tredjedel af det dækningsmæssige behov ville blive dækket.

Borgere på togrejse i Danmark vil få adgang til god mobil- og internetdækning og dermed gøre rejsetiden mere effektiv. Som en naturlig følge af de konkrete masteplaceringer langs jernbanen, vil borgere og samfund i det nærliggende lokalområde, som ofte omfatter tyndt befolkede områder, opleve en væsentlig forbedring af de mobile kommunikationsmuligheder.

Herudover vil erhvervskunder på togrejse i Danmark kunne anvende toget som arbejdsplads med adgang til god mobil- og internetdækning og dermed gøre rejsetiden mere effektiv, og for det lokale erhvervsliv som f.eks. landbrug og mindre virksomheder samt kommunal servicevirksomhed vil udvidelsen af mobil- og internetdækningen forbedre arbejdsmulighederne.

De planlagte ekspropriationer til dette formål vurderes således at opfylde kriteriet hensynet til almenvellet i grundlovens § 73.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets bemærkninger til § 1, nr. 3.

2.2. Forundersøgelser

2.2.1. Gældende ret

Det fremgår af jernbanelovens § 38, stk. 1, at transportministeren (nu transport-, bygnings- og boligministeren), hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse, har adgang til en privat ejendom med henblik på at foretage jordbundsundersøgelser, opmålinger, afmærkninger og andre undersøgelser af udendørsarealer for at foretage undersøgelser og projektering af nye baneanlæg eller ændringer af eksisterende baneanlæg samt klimarelaterede afværgeforanstaltninger.

2.2.2. Transport-, Bygnings- og Boligministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås i forbindelse med anlæggelse af master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog at udvide jernbanelovens bestemmelse om forundersøgelser til også at omfatte master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog i tilknytning til jernbaneanlæg. Der henvises til afsnit 2.1.2. for baggrunden herfor.

Den foreslåede tilføjelse til § 38, stk. 1, vil således give transport-, bygnings- og boligministeren beføjelse til, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til en privat ejendom med henblik på at foretage jordbundsundersøgelser, opmålinger, afmærkninger og andre undersøgelser af udendørsarealer for at foretage undersøgelser og projektering af master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog i tilknytning til jernbaneanlæg.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets bemærkninger til § 1, nr. 4.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Transport-, bygnings- og boligministerens nye foreslåede kompetencer i jernbaneloven vil efter hensigten blive delegeret til Banedanmark. Forslaget vil således primært få økonomiske og administrative konsekvenser for Banedanmark i forbindelse med anlægsfasen. Banedanmark vil afholde udgifter forbundet med projektet inden for de 101,0 mio. kr. (2016-pl), der er afsat ved aktstykke nr. 9 af 13. oktober 2016 eller inden for Banedanmarks egen ramme.

Drift og vedligehold af master og dertilhørende tekniske anlæg vil efter anlægsfasen varetages af Bane-

danmark, mens drift og vedligehold af antenner og andet radioudstyr til det allerede planlagte projekt om udbygning af mobil- og internetdækningen vil varetages af teleoperatørerne.

Arbejdet med at beskrive anlægget i et detailprojekt, som kan danne baggrund for ekspropriation og udbud, vil blive udført af Banedanmark i samarbejde med eksterne rådgiverfirmaer. Rådgivningsopgaver og anlægsarbejder udbydes efter gældende regler herfor.

Banedanmark og dets bygherrerådgivere vil føre tilsyn med entreprenørernes arbejde for at sikre, at det aftalte arbejde leveres i den aftalte kvalitet, tid og pris. Herudover vil projektforløbet skulle styres, kontrolleres og dokumenteres.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

For den del af erhvervet, der berøres af arealerhvervelse og ekspropriation, vil der være midlertidige administrative konsekvenser, i den periode ekspropriationsforretningerne m.v. foregår. Ejerne af de berørte ejendomme vil blive inddraget direkte ved breve fra Banedanmark og ekspropriationsmyndighederne. Det endelige omfang af ekspropriationer vil blive fastlagt af den ekspropriationskommission, der skal godkende projektet ved en besigtigelsesforretning.

Derudover vil Banedanmark uden retskendelse kunne få adgang til privat ejendom med henblik på at foretage jordbundsundersøgelser, opmåling, afmærkning og andre forundersøgelser af udendørsarealer for at kunne foretage undersøgelser og projektering af master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog.

De arealer, der midlertidigt vil skulle erhverves, retableres og leveres tilbage til de berørte lodsejere efter endt brug. I enkelte tilfælde vil der kunne blive behov for at betale afgrødeerstatninger.

En indirekte positiv effekt vil være, at erhvervskunder på togrejse i Danmark vil kunne anvende toget som arbejdsplads med adgang til internettet og dermed gøre rejsetiden mere effektiv. For det lokale erhvervsliv som f.eks. landbrug og mindre virksomheder samt kommunal servicevirksomhed vil udvidelsen af mobil- og internetdækningen i lokalområdet forbedre arbejdsmulighederne.

Principperne for agil erhvervsrettet regulering er ikke relevante for lovforslaget.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

For de borgere, der berøres af arealerhvervelse og ekspropriation, vil der være midlertidige administrative konsekvenser, i den periode ekspropriationsforretningerne m.v. foregår. Ejerne af de berørte ejendomme vil blive inddraget direkte ved breve fra Banedanmark og ekspropriationsmyndighederne.

Derudover vil Banedanmark uden retskendelse kunne få adgang til privat ejendom med henblik på at foretage jordbundsundersøgelser, opmåling, afmærkning og andre forundersøgelser af udendørsarealer for at foretage undersøgelser og projektering af master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog. Det vil for hver placering være væsentligt at kunne gennemføre forundersøgelser meget tidligt i forløbet af hensyn til en vurdering af de fysiske muligheder for at kunne bygge fundament samt rejse mast og dertilhørende teknisk anlæg.

En indirekte, positiv effekt vil være, at borgere på togrejse i Danmark vil få adgang til internettet og dermed gøre rejsetiden mere effektiv. Som en naturlig følge af de konkrete mastelaceringer langs jernbanen, vil borgere og samfund i det nærliggende lokalområde, som ofte omfatter tyndt befolkede områder, opleve en væsentlig forbedring af mobil- og internetdækningen.

Etablering af master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog vil

påvirke den nuværende arealanvendelse, idet en del lodsejere vil blive berørt direkte ved en arealoverdragelse og/eller adgangsret til de enkelte sites fra deres ejendom.

Banedanmark vil anvende et areal svarende til ca. 100-150 m², ekskl. adgangsvej. Masternes fundament er ca. 6,5 x 6,5 meter og vil blive placeret 4,5-5 meter fra nærmeste skinne til fundamentskant. Teknisk anlæg måler ca. 3 x 6 meter og vil blive placeret ved siden af masten. Herudover vil der blive etableret en befæstet adgangsvej med en bredde på 3,5 meter.

En række ejendomme ved de enkelte placeringer vil blive berørt af både permanent arealerhvervelse og af midlertidig arealerhvervelse. Der skønnes samlet at være behov for permanent arealerhvervelse ved ekspropriation på op til 1 ha til master og dertilhørende tekniske anlæg. Det vurderes, at ingen ejendomme skal totaleksproprieres.

Derudover er der samlet behov for midlertidig arealerhvervelse på op til 2 ha til arbejdsarealer. De midlertidigt eksproprierede arealer retableres og leveres tilbage til de berørte lodsejere efter endt brug. I enkelte tilfælde vil der kunne blive behov for at betale afgrødeerstatninger.

Det endelige omfang af ekspropriationer vil blive fastlagt af den ekspropriationskommission, der skal godkende projektet ved en besigtigelsesforretning.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljøretnlige konsekvenser i sig selv.

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen vurderede den 25. maj 2018 i tre sager, at rejsning af master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog ikke er et selvstændigt bilagspunkt i bilag 2 i VVM-direktivet, hvorfor projekterne ikke er omfattet af VVM-reglerne.

Det allerede planlagte projekt vedrørende udbygning af mobil- og internetdækningen langs jernbanen og eventuelle fremtidige projekter af denne karakter vil have miljømæssige konsekvenser og vil blive håndteret i de konkrete projekter. Således vil Banedanmark skulle indhente nødvendige dispensationer fra f.eks. bestemmelserne i lov om naturbeskyttelse om skovbyggelinje, sø- og å-beskyttelseslinjer, forbud mod etablering af anlæg i fredskov i lov om skove samt lokalplanlagte områder, ligesom der vil skulle ansøges om landzonetilladelser til placeringer af master og dertilhørende tekniske anlæg, jf. lov om planlægning.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget har ingen EU-retlige aspekter.

EU-retlige aspekter vedrørende udbud i forbindelse med det allerede planlagte projekt vedrørende udbygning af mobil- og internetdækningen langs jernbanen vil blive håndteret i det konkrete projekt.

8. Hørte myndigheder og organisationer

Et udkast til lovforslaget har i perioden fra den 3. juli 2018 til den 13. august 2018 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Aabenraa Kommune, Ankenævnet for Bus, Tog og Metro, Assens Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Energi, Dansk Erhvervsfremme, Dansk Ledningsejerforum, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Vejforening, Danske Regioner, Erhvervsstyrelsen, Esbjerg Kommune, Favrskov Kommune, Faxe Kommune, Fredensborg Kommune, Friluftsrådet, Fritidshusejernes Landsforening, Geodatastyrelsen, Guldborgsund Kommune, Grundejeren.dk, Haderslev Kommune, Hedensted Kommune, Helsingør

Kommune, Holbæk Kommune, Holstebro Kommune, Horsens Kommune, Hørsholm Kommune, Ikast-Brande Kommune, Jernbanenævnet, Kalundborg Kommune, Kolding Kommune, Kommunernes Landsforening, Køge Kommune, Landbrug og Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen Landsbyerne i Danmark, Lejre Kommune, Lolland Kommune, Lyngby-Taarbæk Kommune, Mariagerfjord Kommune, Næstved Kommune, Parcelhusejernes Landsforening, Randers Kommune, Ringkøbing-Skjern Kommune, Ringsted Kommune, Rudersdal Kommune, Rådet for Bæredygtig Trafik, Silkeborg Kommune, Skanderborg Kommune, Solrød Kommune, Svendborg Kommune, Sønderborg Kommune, Videncentret for landbrug, Vejen Kommune, Vejle Kommune, Viborg Kommune og Vordingborg Kommune.

9. Sammenfattende skema

Samlet vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Anlægsprojektet er finansieret af Togfonden.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Ingen.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Indirekte påvirkning eftersom erhvervskunder på togrejse vil kunne anvende toget som arbejdsplads med adgang til internettet, hvorved rejsetiden gøres mere effektiv. Endvidere vil udvidelsen af mobil- og internetdækningen forbedre arbejdsmulighederne for det lokale erhvervsliv.	Virksomheder, der eksproprieres, vil lide et økonomisk tab, som dog kompenseres ved ekspropriationsforretningen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Mindre konsekvenser i forbindelse med ekspropriation og adgang til grunde uden retskendelse.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Mindre konsekvenser i forbindelse med ekspropriation og adgang til grunde uden retskendelse.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

I jernbanelovens § 30, stk. 2, nr. 6, foretages en lovteknisk ændring. Ændringen er en følge af, at der, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, indsættes et nyt nr. 8 i jernbanelovens § 30, stk. 2.

Til nr. 2

I jernbanelovens § 30, stk. 2, nr. 7, foretages en lovteknisk ændring. Ændringen er en følge af, at der jf. lovforslagets § 1, nr. 3, indsættes et nyt nr. 8 i jernbanelovens § 30, stk. 2.

Til nr. 3

Den gældende bestemmelse i § 30, stk. 2 i jernbaneloven medfører, at ekspropriation i henhold til § 30, stk. 1 kan ske til 1) nyanlæg af jernbaner, 2) udvidelse eller ændring af eksisterende jernbaneanlæg, 3) nyanlæg, udvidelse eller ændring af veje i forbindelse med anlæg efter nr. 1 og 2, 4) sikring og regulering af færdslen ved krydsninger mellem veje og jernbaner, 5) vedligehold af jernbaneanlæg, nødvendige supplerende foranstaltninger og fyldtagning, 6) foranstaltninger af hensyn til udnyttelse, betjening, sikring, synlighed og drift på hensigtsmæssig måde af de anlæg, der er nævnt i nr. 1-5, herunder til etablering af fornødne adgangsveje, arbejdsarealer, garager, værksteder, administrationsbygninger, signaler, kørestrømsanlæg og sikringsanlæg, eller 7) klimarelaterede afværgeforanstaltninger, herunder ved etablering af regnvandsbassiner, kontrollerede oversvømmelser og etablering og vedligeholdelse af dræn og afvandingsanlæg samt sikring af grundvand.

Det foreslås, at der i jernbanelovens § 30, stk. 2 indsættes et nyt nr. 8, hvorefter transport-, bygnings- og boligministeren bemyndiges til at foretage ekspropriation til nyanlæg, ændring eller vedligehold af master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog.

Bemyndigelsen giver således transport-, bygnings- og boligministeren hjemmel til at kunne ekspropriere rettigheder og arealer til brug for etablering af master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog, herunder adgangsvej, arbejdsplads, materialedepot m.v. Når anlægsarbejderne er færdige vil de midlertidigt eksproprierede arealer i videst muligt omfang retableres og leveres tilbage til den oprindelige ejer.

Ved tekniske anlæg forstås i denne sammenhæng teknikkabiner med overvågningssystem til brug for teleoperatørernes jordbaserede radioudstyr, strømfremføring samt fiberkabel til brønd ved offentlig vej.

Der er alene tale om en udvidelse af, hvad der er hjemmel til at ekspropriere til efter jernbaneloven. Den foreslåede tilføjelse ændrer således ikke ved gældende ret for så vidt angår den resterende del af § 30, men udvider blot bestemmelsens anvendelsesområde.

Det betyder bl.a., at ekspropriation efter den foreslåede § 30, stk. 2, nr. 8, skal ske efter reglerne i lov om fremgangsmåden til ekspropriation vedrørende fast ejendom, og at erstatning fastsættes i henhold til § 103 i lov om offentlige veje m.v., jf. jernbanelovens § 30, stk. 5.

Master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog anlægges af Bane-

danmark. Ekspropriation efter den foreslåede § 30, stk. 2, nr. 8, iværksættes således i praksis ved, at Banedanmark anmoder transport-, bygnings- og boligministeren om at bemyndige Kommissarierne ved Statens Ekspropriationer til at ekspropriere med henblik på anlæggelse af en mast og dertilhørende teknisk anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog.

Den foreslåede tilføjelse giver kun hjemmel til ekspropriation. Banedanmark skal således indhente andre nødvendige dispensationer fra f.eks. bestemmelserne i lov om naturbeskyttelse om skovbyggelinje, sø- og å-beskyttelseslinjer, forbud mod etablering af anlæg i fredskov i lov om skove samt lokalplanlagte områder, ligesom landzonetilladelser, jf. lov om planlægning, til placeringer af master og dertilhørende tekniske anlæg skal indhentes hos de berørte myndigheder. Der vil således foregå en dialog med de berørte myndigheder, herunder kommunerne.

Til nr. 4

Den gældende bestemmelse i § 38, stk. 1, i jernbaneloven medfører, at transport-, bygnings- og boligministeren, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse, har adgang til en privat ejendom med henblik på at foretage jordbundsundersøgelser, opmålinger, afmærkninger og andre undersøgelser af udendørsarealer for at foretage undersøgelser og projektering af nye baneanlæg eller ændringer af eksisterende baneanlæg samt klimarelaterede afværgeforanstaltninger.

Det foreslås, at der i jernbanelovens § 38, *stk. 1*, efter »eksisterende baneanlæg« indsættes », master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog i tilknytning til baneanlæg«.

Den foreslåede udvidelse af § 38, stk. 1 betyder, at transport-, bygnings- og boligministeren, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til en privat ejendom med henblik på at foretage jordbundsundersøgelser, opmålinger, afmærkninger og andre undersøgelser af udendørsarealer for at foretage undersøgelser og projektering af master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog i tilknytning til jernbaneanlæg.

Den foreslåede ændring af § 38, stk. 1 består alene i, at master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog i tilknytning til jernbaneanlæg omfattes af bestemmelsen. Ændringen skal ses i sammenhæng med den foreslåede tilføjelse til § 30, stk. 2.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft 1. januar 2019.

Det følger af § 132 i jernbaneloven, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, hvorfor den foreslåede ændring ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I jernbanelov, lov nr. 686 af 27. maj 2015, som ændret ved § 2 i lov nr. 658 af 8. juni 2016, § 21 i lov nr. 285 af 29. marts 2017 og i lov nr. 1558 af 19. december 2017, foretages følgende ændringer:

§ 30. Transportministeren kan til statslige anlæg, når det er nødvendigt af hensyn til almenvellet, iværksætte eller, for så vidt angår ikkestatslige anlæg, tillade, at anlægsmyndigheden iværksætter ekspropriation til de formål, der er nævnt i stk. 2.

Stk. 2. Ekspropriation i henhold til stk. 1 kan ske til

1-5) ---

6) foranstaltninger af hensyn til udnyttelse, betjening, sikring, synlighed og drift på hensigtsmæssig måde af de anlæg, der er nævnt i nr. 1-5, herunder til etablering af fornødne adgangsveje, arbejdsarealer, garager, værksteder, administrationsbygninger, signaler, kørestrømsanlæg, sikringsanlæg eller,

7) klimarelaterede afværgeforanstaltninger, herunder ved etablering af regnvandsbassiner, kontrollerede oversvømmelser og etablering og vedligeholdelse af dræn og afvædingsanlæg samt sikring af grundvand.

§ 38, stk. 1. Transportministeren har, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til en privat ejendom med henblik på at foretage jordbundsundersøgelser, opmålinger, afmærkninger og andre undersøgelser af udendørsarealer for at foretage undersøgelser og projektering af nye baneanlæg eller ændringer af eksisterende baneanlæg samt klimarelaterede afværgeforanstaltninger.

1. I § 30, stk. 2, nr. 6, ændres »sikringsanlæg, eller« til: »sikringsanlæg,«.

2. I § 30, stk. 2, nr. 7, ændres »grundvand.« til: »grundvand, eller«.

3. I § 30, stk. 2 indsættes som nr. 8:
»8) nyanlæg, ændring eller vedligehold af master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog«.

4. I § 38, stk. 1, indsættes efter »eksisterende baneanlæg«:
», master og dertilhørende tekniske anlæg til brug for mobil- og internetdækning i tog i tilknytning til baneanlæg«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2019.